

על דבקות בכסא ובחיק

החינוך, הביטחון, הסעד (הקשיים המתעוררים הם מבחינה חוץ, כמו צרות האנרגיה וכו'). ממשלות מיעוט הן חיוני נפרץ (ממשלתו של אולסון השבדי כיחנה כאשר מאחוריה רק 39 צירים מתוך 349 הצירים בפרלמנט השבדי (ה"סטורטינג"), והיא נשפטה באופן אובייקטיבי בהצבעות ולעניין. קנוניות מכוערות נוסח אגודת-ישראל או זנות נוסח המפד"ל, המוכנה למכור כל ערך תמורת המשך החזקה בקרנות המיזב הממשלתי, אינן מקובלות כאן.

החסינות מוגבלת אף היא לעניינים פרלמנטריים בלבד. כאשר שר-הדין לשעבר, נורמן, גרס לתאונת-דרך, כיס, והוכח כי זו היתה באשמתו (אחוז האלכוהול בדמו הראה כי לא התנזר משתייה בטרם אחז בהגה), לא היסס הפרלמנט הדני להשעותו מבית-הנבחרים ללא זכות עוררין. הפרלמנט יצא מתוך ההנחה כי נב"ח-העם והמחוקקים חייבים לשמש גם דוגמה לעם, מבלי להסתתר מאחורי החסינות כחומה עבה ובצורה, ללא שום הצדקה.

חבר-פרלמנט דני אחר, ראש-מיפלגה, מונס גליסט-רופ, המואשם בעבירות-מס, עומד לפני כס-המישפט מזה שנים, אחרי שחסינותו הוסרה, מכיוון והוכח כי העבירות שבהן הוא מואשם אינן בינו ובין העבודה הפרלמנטרית ולא כלום.

רדיפת הכבוד איננה אות-כבוד. העובדה שאין כימעט למצוא שם של שר, כתובתו ומיספר-הטלפון שלו בספר

ראש ממשלת דנמרק מוכיח בספר הטלפונים כאחד העם, בין מוכרי-כרזים ונהג

הטלפונים בישראל נראים, לכאורה, טיבעיים — מיספר חסי, שומרי-ראש, מזכירות, מזמרים, נהג פרטי, אלחוט וטלפון במכונית, זכויות משוריית בין היציע לבין „נבחרים-העם“.

אך העובדות הן שונות — כל האבזורים והסממנים הללו מרחיקים את הנבחר מבוחרו, יוצרים חיץ מחפיר. אולי מן הראוי לבדוק בספר-הטלפונים של קופנהגן ולמצוא עובדות מעניינות ביותר: תחת השם „אנקר יורגנסן“ ניתן למצוא תישעה אנשים, הנושאים שם זה. אחד מהם הוא נהג, אחר — מוכר פרחים ועוד אחד — ראש-הממשלה, שמיספר הטלפון הפרטי שלו, 01-21 63 26 מופיע בספר יחד עם הכתובת, והכתובת מצוייה בבית-מגורים רגיל באזור עממי, ללא ביקת שוטר, והשם על הדלת — בין כל השמות, כאחד העם. כאשר הוא חוזר הביתה הוא חוזר בגפו, ללא ליוויים

כבר מקובל בישראל כי כסא או משרה פוליטית בכירה הם דברים דביקים ביותר. גם מערכת-בחי-רות ארוכה, בזוגית, משמיעה ויקרה הם חלק מן הנוף הישראלי הדמוקרטי (המילה האחרונה — במרכאות ובלעדיה!) כמדומני, גם אין עוד מדינה דמוקרטית בעולם שבה אדם, הנרדף על-ידי החוק על עבירות-מס ורכוש בשתי מדינות, מצליח להמס את הבוחר ולזכות במקום בכנסת, בחסינות מפני המישפט במדינה שבה הוא נבחר ושאת שפתה אינו יודע, וגם חסינות מפני הסגרה זו היא-היא המשמשת לו כמוטו בבחירות.

מאחר שישנן עוד דמוקרטיות, הדומות במהותן הפרלמנטרית לישראל, כדאי שנערוך סקירה קצרה כיצד ניתן לנהל עניינים כאשר הדבקות במשרה, בכבוד

לפני ביתו של ראש-הממשלה אין ביקחה של שומר, ואין לו ליווי של שומרי-ראש

(המדומה, לעיתים!) ובכסא אינם הכל. המדובר הוא בדמוקרטיה הסקנדינבית, הראויות מבחינה זו לחיקוי חיובי ביותר.

בשבדיה מכהן היום שר-חוץ, שהיה בעבר ראש-ממשלה (אולה אולסון). בהיסטוריה של ישראל היה מיקרה דומה רק תקופה קצרה ומדומה (בן-גוריון כשר-הביטחון תחת משה שרת).

„שר-חוץ דני שימש לאחר מכן, ללא רגשות נחיתות, כשגריר, ולא מן החשובים (הנס טאבור, ששימש אחר כהונתו כשגריר ברומא ובאוסטריה).“

ראשי-ממשלות לשעבר חוזרים לשורה כחברים רגי-לים בפרלמנט. במיקרה אחד משמש ראש-ממשלה לשעבר כנציג-הפליטים של האו"ם (פאול הרטלינג ה' דני).

בחירות יכולות להיערך בטרם עת, והן יוצאות לפועל תוך שלושה שבועות (!) מרגע הכרזתן על-ידי ראש-הממשלה, המסתכן בהכרזתן שכהונתו תיגמר בכך. הפרלמנט הדני חידש פניו פעמיים תוך שלוש השנים האחרונות, כאשר בכל אחת ממערכות-הבחירות נבחרו כשליש חברים חדשים לחלוטין, ואגב — כימעט כל ציר רביעי בפרלמנט הדני („פולקטינג“) הוא אשה, וגם בממשלות הסקנדינביות השונות יש ייצוג נכבד ביותר למין היפה (לא חלש כלל!).

בכל המדינות הסקנדינביות היו בשנים האחרונות „מהפכים“, כאשר המפלגה הגדולה איבדה מכהנה בצורה ניכרת, והעם הביע אימון במפלגה אחרת, בבחינת „ננסה“. בכל זאת לא התמוטטה הכלכלה,

יית-נאם, ישראל ו"שלוש עכשיו"

איש, שלא היה משופע בנשק רב, והוא חדין עם הפלסטינים. מדינה פלסטינית קום תקום, ואין כוח בעולם שיכול למנוע זאת. בעיקר חשוב לזכור זאת, כאשר רוב העולם תומך בהקמתה של מדינה כזו, ויש-ראל מבודדת כימעט לגמרי בהתנגדותה.

ישראל ניצבת על פרשת דרכים. או שתזווג חידב-רות עם אש"ף ותסייע להקמתה של מדינה פלסטינית עצמאית, שתחיה בשלום עם שכנתה, ישראל, או שתיכנע סופית לגוש-אמונים ושות', ותגורר את כולנו למילחמה חדשה. תהיה זו מילחמה אכזרית מכל קודמותיה ו-מבישה מכולן. הלוחמים יישאו את אות הקלון שנות על מצחם.

רוב העם מכיר בכך, אולם מרבית האזרחים עסוקים בשאלות הקיום היום-יומי (ואמנם, יש קשר בין האינפלציה הדוהרת לבין התתיישובות בגדה וברצועה). וכאן יש תפקיד חשוב לתנועת שלום-עכשיו.

התנועה הוכיחה עצמה בקיום עצרות-מחאה המו-ניות והפגנות גדולות, שהן חשובות כשלעצמן, אך תפקידה הנוכחי, לדעתי, הוא להציג ולהבהיר לכל בית ישראל את הדילמה הניצבת בפנינו.

יש מקום לחוגי-ביטחון ולחוגים של תלמידי תיכון — בהתיישובות העובדות ובעיר. יש מקום לפעילות באוני-ברסיטות ובמפעלים. דרושה פעולה מקיפה, קשה ועיקר-בית של הסברה. אם יקום בישראל כוח המוני שיתנגד למחלכי הממשלה, או אז יתכן שזו תיאלץ לשנות כיוון.

ברכה עמית, מונטריאול, קנדה

אפשר, כמובן, להמשיך ולהרבות בדוגמות ובניתוח המצב הפוליטי העולמי, אולם מה שחשוב לענייננו הוא להבין, שהשליטה הישראלית בגדה וברצועה היא שלי-טה זרה, לא אהודה ואף שנואה, המהווה שילטון של עם אחד על עם שני.

אי אפשר להתחמק מהחידה בפה מלא, כי הפלס-טינים הם אכן עם, פשוט משום שהם רואים עצמם כעם. וכל הבהרה נוספת היא מיותרת לגמרי. וכעס

עלינו להתריע ולגנות את פשעי המחבלים, אולם הם הכחובת להידברות

הם זכאים למולדת! מולדת זו מן הדין שתחיה בארץ-ישראל, או פלסטין, כפי שהם קוראים לארץ המריבה. ובנוסף לכך עלינו לזכור, כי העם הזה בחר באש"ף, בראשות יאסר עראפאת, כנציגו ומנהיגו.

עלינו להתריע ולגנות את פשעי המחבלים, אולם אין לנו יכולים להתעלם מן העובדה, שהם הכחובת תבילעית להידברות. והידברות כזו אפשרית.

לא היה כוח בעולם שיכול היה לבלום את היש-ראלים ב-1948, כאשר הכריזו על עצמאותם, חרף ה-נתונים העובדתיים: היה זה ציבור של 600 אלף

בתקופה האחרונה נשמעת לעיתים קרובות מחאתם של לוחמי וייט-נאם לשעבר, כידוע, היתה זו מילחמה שעליה החליט המימשל, והוא שאלץ לבסוף להפסיקה, אחרי שהעם האמריקאי מחה נגדה בתוקף. הלוחמים שהשתתפו במילחמה אומללה זו לא עשו זאת משום שרצו בכך, אלא משום שהדבר נכפה עליהם על-ידי ממשלתם — לפי החוק.

כשחזרו משדות הקרב לא אפפה אותם הילה של מנצחים, כדוגמת החיילים האמריקאים שחזרו משדות הקטל של מילחמת-העולם השנייה. להיפך. דומה שהעם כולו, והמימשל בראש, היפנה אליהם עורף. הנכים לא מקבלים את השיקום הנאות, שלו הם זכאים; הלוחמים לא מקבלים את ההכשרה המיקצועית, ש-הובטחה להם, וחלק ניכר מהם מחוסר עבודה. נראה שהם משלמים בעתידם על מה שנאלצו לעשות בעבר.

בישראלית אינני יכולה שלא לערוך השוואה בין המילחמה בווייט-נאם לבין המילחמה העתידית לתת-רחש באזורנו. וכדי להסביר את דברי אנסה לבחון את העובדות.

נראה כי ישראל צועדת נגד מחוגי השעון, שהרי בתקופתנו הולכים וכלים מן העולם מיטטרים קולוני-יאליים וממשל-עריצות של יחידים. ודוגמות לא חסרות. שילטון המיעוט הלבן ברודסיה פינה את מקומו לשילטון הרוב השחור בזימבאבואה. שילטון העריצות של השאה האיראני תתפורר, ולא משנה מהי דעתנו על חומייני — הוא ניצב בראש מהפכה עממית נגד השאה. גורל דומה פקד את סומוסה, וגם שילטונו הערץ והמטופש של אידי אמין עבר חלק מן העולם.